

This question paper consists of 34 questions and 8 printed pages.

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ ମୋଟ 34 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି ଏବଂ 8 ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ।

Roll No.

ରୋଲ୍ ନମ୍ବର

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Code No. 60/S/A/OR

କୋଡ୍ ନମ୍ବର

Set - A

ECONOMICS

(ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର)

(214-OR)

Day and Date of Examination

ପରୀକ୍ଷା ତାରିଖ ଓ ଦିନ

Signature of Invigilators

1.

ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର

2.

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **60/S/A/OR-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷସୂଚନା

- 1 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ରର ଉପରେ ଥିବା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ତୁମର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖ । (ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ରହିବ)
- 2 ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପାଇବା କ୍ଷଣି ସେଥିରେ ଥିବା ମୋଟ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ମୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଏହି ପୃଷ୍ଠାର ଉପରେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସହ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିନିଅ । ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମାନୁସାରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖ ।
- 3 ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନରେ (A), (B), (C) ଓ (D) ଭାବେ ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ଅଛି । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛି ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଲେଖ ।
- 4 ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କରିବାପାଇଁ ଅଲଗା ସମୟ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
- 5 ଉତ୍ତର ଖାତାରେ କୌଣସି ସଂକେତ ଲେଖିଲେ କିମ୍ବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖିଲେ ତୁମକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ କରାଯିବ ।
- 6 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କୋଡ୍ ନମ୍ବର **60/S/A/OR-A** ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଖାତାର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।
- 7 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଦୁଇ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ । କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲେ ଇଂରାଜୀ ରୂପାନ୍ତରକୁ ମାନ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ECONOMICS

(ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର)

(214-OR)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

ସମୟ : 3 ଘଣ୍ଟା]

[ସର୍ବାଧିକ ମାର୍କସ : 100

- Note :**
- (1) All questions are **compulsory**.
 - (2) **Marks** allotted for each question are indicated against it.
 - (3) Each question from Q. Nos. 1 to 8 has four alternatives (A), (B), (C) and (D) and out of which one is the most appropriate. Select the correct answer and write it in your answer book against the number of question.

- ସୂଚନା :**
- (1) ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ।
 - (2) ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଡାହାଣ ପାଖରେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ମାର୍କସ ଦିଆଯାଇଛି ।
 - (3) ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 8 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଚାରୋଟି ଲେଖାଏଁ ବିକଳ୍ପ (A), (B), (C) ଏବଂ (D) ଦିଆଯାଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରି ଉତ୍ତର ପୁସ୍ତିକାରେ ପ୍ରଶ୍ନର ସଂଖ୍ୟା ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଲେଖ ।

1 Which one is micro economic decision ? 1

- (A) How to buy to maximize satisfaction ?
- (B) How to solve unemployment problem ?
- (C) How to measure national income ?
- (D) None of the above

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ବ୍ୟକ୍ତି ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅଟେ ?

- (A) ପରିବୃତ୍ତିକୁ ସର୍ବାଧିକ କରିବାପାଇଁ କିପରି କ୍ରୟ କରାଯିବ ?
- (B) ଅନିଯୋଗ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କିପରି କରାଯିବ ?
- (C) ଜାତୀୟ ଆୟ କିପରି ପରିମାପ କରାଯିବ ?
- (D) ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

2 Absence of Government interference is characteristic of : 1

- (A) Capitalist system (B) Socialist system
(C) Mixed economy (D) All the above

ସରକାରଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଅନୁପସ୍ଥିତି କାହାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଅଟେ ?

- (A) ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା (B) ସମାଜବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା
(C) ମିଶ୍ରିତ ଅର୍ଥନୀତି (D) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ

3 Economic growth means : 1

- (A) Increase in national income (B) Reduction in unemployment
(C) Reduction in poverty (D) All the above

ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଅର୍ଥ :

- (A) ଜାତୀୟ ଆୟରେ ବୃଦ୍ଧି (B) ଅନିଯୋଗ ହ୍ରାସ
(C) ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ (D) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ

4 Definition of demand for goods is associated with : 1

- (A) Quantity of the goods (B) Price of the goods
(C) Time period (D) All the above

ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବ୍ୟର ଚାହିଦାର ସଂଜ୍ଞା କାହାସହିତ ସଂପର୍କିତ ?

- (A) ଦ୍ରବ୍ୟର ପରିମାଣ (B) ଦ୍ରବ୍ୟର ଦର
(C) ସମୟ ଅବଧି (D) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ

5 In a barter system a good is exchanged for : 1

- (A) Money (B) Credit Card
(C) Good (D) All the above

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପଣ୍ୟବିନିମୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବ୍ୟ କାହାପାଇଁ ବିନିମୟ ହୋଇଯାଏ ?

- (A) ମୁଦ୍ରା (B) କ୍ରେଡିଟ୍ କାର୍ଡ
(C) ଦ୍ରବ୍ୟ (D) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ

6 Savings can be used for : 1

- (A) Borrowing (B) Lending
(C) Development of economy (D) All the above

ସଂଚୟର ବ୍ୟବହାର କ'ଣ ପାଇଁ କରାଯାଇପାରେ ?

- (A) କରଜ କରିବା (B) ଋଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା
(C) ଅର୍ଥନୀତିର ବିକାଶ (D) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ

7 Which of the following is an attribute ? 1

- (A) Income (B) Saving
(C) Bravery (D) Height

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଏକ ଗୁଣ ଅଟେ ?

- (A) ଆୟ (B) ସଂଚୟ
(C) ସାହାସିକତା (D) ଉଚ୍ଚତା

8 According to WHO, the number of people die each year from air pollution are : 1

- (A) 14 lakhs (B) 24 lakhs
(C) 34 lakhs (D) 44 lakhs

WHO ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ବାୟୁ ପ୍ରଦୂଷଣ ଯୋଗୁଁ କେତେଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରୁଛନ୍ତି ?

- (A) 14 ଲକ୍ଷ (B) 24 ଲକ୍ଷ
(C) 34 ଲକ୍ଷ (D) 44 ଲକ୍ଷ

9 Distinguish between economic and non-economic wants. 2

ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ଅଣଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭାବ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।

10 Explain private property feature of capitalism. 2

ପୁଞ୍ଜିବାଦର “ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି” ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 11 Average product of 5 units of input is 6 units of output and 6 units of input is 7 units of output. Calculate marginal product of 6 units of input. 2
 5 ଟି ଏକକ କଞ୍ଚାମାଲର ହାରାହାରି ଉତ୍ପାଦ ହେଉଛି 6 ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ 6 ଟି କଞ୍ଚାମାଲ ଏକକର 7 ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଛି । ତେବେ 6 ଟି କଞ୍ଚାମାଲ ଏକକର ସୀମାନ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର ।
- 12 Explain how is demand of goods influenced by the change in price of its substitute goods. 2
 ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଦ୍ରବ୍ୟର ଦରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟର ଚାହିଦା କିପରି ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 13 Explain meaning of equilibrium price. 2
 ସନ୍ତୁଳନ ଦର କ'ଣ ? ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 14 What is primary data ? Give an example. 2
 ପ୍ରାଥମିକ ତଥ୍ୟ କ'ଣ ? ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।
- 15 What is a continuous series ? Explain. 2
 ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ତଥ୍ୟାବଳୀ କ'ଣ ? ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 16 Name two types of land revenue during British Rule in India. 2
 ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ସମୟରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ଭୂରାଜସ୍ୱର ନାମ ଲେଖ ।
- 17 Name any two programmes implemented by Government to generate employment. 2
 ନିଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନାମ ଲେଖ ।
- 18 Explain the meaning of globalization. 2
 ଜଗତିକରଣର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।
- 19 Explain how wants change and expand with development by giving an example. 4
 ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦ୍ୱାରା ବିକାଶ ଯୋଗୁ କିପରି ଅଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ ହୁଏ ଲେଖ ।

- 20 Explain the fundamental problem of what goods and services to be produced in an economy. 4
ଅର୍ଥନୀତିର ଏକ ମୌଳିକ ସମସ୍ୟାଭାବେ “କେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉତ୍ପାଦନ କରାଯିବ” ଆଲୋଚନା କର ।
- 21 Average fixed cost of producing 25 units of output is ₹ 3 per unit and total variable cost is ₹ 75. Calculate total cost. 4
25 ଟି ଏକକ ଉତ୍ପାଦ ହାରାହାରି ଛିର ପରିବ୍ୟୟ ଏକକ ପିଛା ₹ 3 ଅଟେ ଏବଂ ମୋଟ ପରିବର୍ତ୍ତୀ ପରିବ୍ୟୟ ₹ 75 ଅଟେ ମୋଟ ପରିବ୍ୟୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।
- 22 Explain product based division of labour. 4
ଉତ୍ପାଦନ ଭିତ୍ତିକ ଶ୍ରମବିଭାଜନର ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 23 How does cost of production influence decision of a seller in fixing the price ? 4
ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଉତ୍ପାଦନ ପରିବ୍ୟୟ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ କରେ ଲେଖ ।
- 24 Explain store of value function of money. 4
ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟର ସଂଚୟକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 25 Suppose cash reserves of a commercial bank is 20 percent, initial deposit is ₹ 1,000. Present the various steps of credit creation in tabular form (take 3 steps). 4
ମନେକର ଗୋଟିଏ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗଚ୍ଛିତ ମୁଦ୍ରାର ପରିମାଣ 20 ପ୍ରତିଶତ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଜମା ₹ 1,000 । ତେବେ ଉଣମୁଦ୍ରା କିପରି ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଏକ ସାରଣୀ ଦ୍ଵାରା ବୁଝାଅ (3 ଟି ପଦକ୍ଷେପ) ।
- 26 Construct a discrete series with four pairs of values. 4
4 ହଳ ମୂଲ୍ୟକୁ ନେଇ ଏକ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାଗବିଭକ୍ତ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଗଠନ କର ।
- 27 Explain the role played by the National Rural Health Mission (NRHM) in providing health facilities in India. 4
ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ମିଶନ (NRHM) ଦ୍ଵାରା ଭାରତରେ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟସେବା ପ୍ରଧାନରେ ଭୂମିକାକୁ ଆଲୋଚନା କର ।

28 Explain the positive contribution of British Rule in India. 4

ଭାରତରେ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନର ସକାରାତ୍ମକ ଅବଦାନକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

29 What is pollution ? How is it caused ? 4

ପ୍ରଦୂଷଣ କ'ଣ ? ଏହା କିପରି ହୁଏ ?

30 What does soil degradation refer to ? Explain. 4

ମୃତ୍ତିକା ଅବକ୍ଷୟ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?

31 Explain the element of public distribution system in India. 6

ଭାରତରେ ସର୍ବସାଧାରଣ ବଣ୍ଟନର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କର ।

32 Calculate Arithmetic Mean by short cut method without step deviation : 6

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No. of Students	10	8	12	11	9

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ ଗାଣିତିକ ମାଧ୍ୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର :

ମାର୍କ୍ସ	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
ଛାତ୍ର ସଂଖ୍ୟା	10	8	12	11	9

33 Explain any three reasons for occurrence of famines during British Rule in India. 6

ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ସମୟରେ ଭାରତରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ମରୁଡ଼ିର ତିନୋଟି କାରଣ ଲେଖ ।

34 Explain three ways in which we can contribute to sustainable development. 6

ଧାରଣୀୟ ବିକାଶରେ ସହଯୋଗ ପାଇଁ ତିନୋଟି ଉପାୟ ଲେଖ ।

